

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО СИСТЕМИ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОГО СКЛАДУ ВНЗ МВС УКРАЇНИ, ЯКІ ЗДІЙСНЮЮТЬ ПІДГОТОВКУ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ

Албул Сергій Володимирович
кандидат юридичних наук, доцент,
Перший проректор Одеського державного
університету внутрішніх справ
полковник поліції

На теперішній час керівництвом МВС України визначено необхідність переходу до нової моделі підготовки працівників Національної поліції України. Разом із тим, на сьогодні науково-педагогічний склад кафедр практичного спрямування вищих навчальних закладів не завжди у повній мірі обізнаний у новітніх формах та методах протидії злочинності, що обумовлено застарілими підходами до суто теоретичної складової навчання. Ефективне виконання завдань, покладених на МВС у сучасних умовах, вимагає підвищення якості підготовки фахівців у сферах охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства та держави, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку, а також надання поліцейських послуг; захисту державного кордону та охорони суверенних прав України в її виключній (морській) економічній зоні; цивільного захисту, захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій та запобігання їх виникненню; громадянства та міграції тощо та об'єктивно передбачає запровадження нової моделі відомчої системи освіти, визначення концептуальних засад її розбудови [2].

Наявній системі підвищення кваліфікації та проходження стажування працівниками ВНЗ із специфічними умовами навчання у практичних підрозділах нерідко притаманні елементи формалізму, що не сприяє отриманню нових знань науково-педагогічним складом та не йде на користь подальшому запровадженню до навчального процесу. У свою чергу, світовий, зокрема європейський досвід проведення короткочасних тренінгів за різними напрямками та підготовки тренерів для практичних підрозділів поліції, свідчить про можливість його успішного запозичення та імплементації для потреб підвищення кваліфікації науково-педагогічного складу вищих навчальних закладів із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських.

З метою оновлення та розширення знань, набуття нових професійних навичок працівниками кафедр практичного спрямування (оперативно-розшукової діяльності, спеціальної техніки, кримінального процесу, тактико-спеціальної та вогневої підготовки, економічної безпеки, кібербезпеки тощо) вищих навчальних закладів із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських, пропонується нова модель формування системи підвищення кваліфікації науково-педагогічного складу вищих навчальних закладів із специфічними умовами навчання МВС України.

Суб'єкти заходів, що пропонуються. Суб'єктами оновленої системи підвищення кваліфікації виступають:

- керівники структурних підрозділів центрального органу управління Національної поліції України (Департаменту карного розшуку, Департаменту кримінальної розвідки, Департаменту захисту економіки, Департаменту протидії наркозлочинності, Департаменту кіберполіції, Департаменту боротьби зі злочинами, пов'язаними з торгівлею людьми, Департаменту оперативно-технічних заходів, Департаменту оперативної служби, Головного слідчого управління);
- науково-педагогічний склад кафедр практичного спрямування ВНЗ із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських;
- перемінний склад ВНЗ із специфічними умовами навчання (курсанти та слухачі).

Сутність заходів, що пропонуються. На сьогоднішній день в Україні підготовку поліцейських здійснюють сім ВНЗ із специфічними умовами навчання (Національна академія внутрішніх справ, Харківський національний університет внутрішніх справ, Одеський державний університет внутрішніх справ, Львівський державний університет внутрішніх справ, Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, Луганський державний університет внутрішніх справ ім. Е.О. Дідоренка, Донецький юридичний інститут). Науково-педагогічний склад кафедр практичного спрямування (оперативно-розшукової діяльності, спеціальної техніки, кримінального процесу, тактико-спеціальної та вогневої

підготовки, економічної безпеки, кібербезпеки тощо) мають досвід роботи у правоохоронних органах, відповідну теоретичну підготовку та допуск до державної таємниці за формами 3 або 2. Зазначені ВНЗ в системі підготовки поліцейських виступають **виконавцями** державного замовлення.

У свою чергу, структурні підрозділи центрального органу управління Національної поліції України є **замовниками**.

Перемінний склад ВНЗ (курсанти та слухачі) виступають в якості **суб'єктів підготовки** та мають після проходження навчання впевнено володіти сучасними знаннями та практичними навичками для самостійної роботи в структурних підрозділах Національної поліції України.

Структурні оперативні підрозділи Національної поліції України у своїй практичній діяльності за напрямками використовують новітні, інноваційні методи та засоби виявлення, документування, розслідування кримінальних правопорушень, що відповідають вимогам часу. Перелік, сутність, обсяги, методики застосування таких методів та засобів відомі керівникам відповідних Департаментів центрального органу Національної поліції. Таким чином, саме керівники вказаних структурних підрозділів володіють інформацією щодо необхідного рівня та змісту специфічних знань, яких портебують випускники ВНЗ із специфічними умовами навчання – майбутні поліцейські.

Сутність запропонованої тренінгової системи підвищення кваліфікації науково-педагогічного складу вищих навчальних закладів із специфічними умовами навчання МВС України, які здійснюють підготовку поліцейських, полягає в організації та проведенні працівниками структурних підрозділів центрального органу управління Національної поліції України для науково-педагогічного складу кафедр практичного спрямування ВНЗ тренінгових занять з питань новітніх, інноваційних методів та засобів виявлення, документування, розслідування кримінальних правопорушень, що відповідають вимогам часу (застосування новітнього технічного та програмного забезпечення; специфіки проведення окремих оперативно-розшукових заходів та негласних слідчих (розшукових) дій тощо). За результатами проведення тренінгових занять

відповідний Департамент Національної поліції України має видавати працівникам ВНЗ сертифікати про підвищення кваліфікації, які у подальшому долучаються до особової справи працівника.

Після проходження тренінгових занять з підвищення кваліфікації працівники ВНЗ отримані знання та навички запроваджуватимуть до навчального процесу шляхом включення до навчальних планів і програм підготовки поліцейських за спеціалізаціями.

Запропоновані заходи можна розподілити на наступні *етапи*:

I – визначення відповідними департаментами центрального органу Національної поліції переліку та обсягів інформації щодо новітніх, інноваційних методів та засобів виявлення, документування, розслідування кримінальних правопорушень, що потребують включення до навчальних планів і програм підготовки поліцейських за спеціалізаціями.

II – організація та проведення тренінгових занять для науково-педагогічного складу ВНЗ на базі відповідного департаменту Національної поліції України з врученням сертифікатів про підвищення кваліфікації.

III – відрядження працівників відповідних кафедр практичного спрямування ВНЗ із специфічними умовами навчання на тренінгові заняття за напрямками.

IV – включення отриманої інформації до програм підготовки поліцейських за спеціалізаціями у ВНЗ.

V – викладання отриманої інформації курсантам (слухачам) у ВНЗ, розвиток та закріплення у них необхідних навичок.

Таким чином, інформація щодо новітніх, інноваційних методів та засобів виявлення, документування, розслідування кримінальних правопорушень з практичних підрозділів Національної поліції стане складовою програм підготовки поліцейських та буде забезпечена наявною підготовкою науково-педагогічного складу ВНЗ. Крім цього, така інформація у подальшому може бути аналітично опрацьована фахівцями ВНЗ у наукових дослідженнях.

Рівень проведення заходів. Рівнем та місцем проведення тренінгових заходів доцільно визначити департаменти відповідних підрозділів Національної

поліції України (м. Київ).

Кількісний склад учасників від ВНЗ. Доцільним вбачається залучення працівників ВНЗ із розрахунку: один працівник від кожного вишу (сім осіб на один тренінг). Малокомплектність групи забезпечить якісну підготовку та індивідуальний підхід.

Періодичність та тривалість проведення заходів. Щопівроку або, за необхідністю, частіше (за графіком). Тренінги, відповідно до міжнародного досвіду, мають тривати від трьох до п'яти днів.

Нормативно-правове забезпечення. Запропоновані заходи відповідають положенням Законів України «Про Національну поліцію» та «Про вищу освіту». Порядок організації та проведення заходів має регламентуватися відомчим нормативним актом МВС України [1; 3].

Очікувані результати та переваги заходів, що пропонуються.

Для ВНЗ:

- оновлення та розширення знань, набуття нових професійних навичок працівниками кафедр практичного спрямування;
- реалізація нової моделі підготовки працівників кримінального блоку Національної поліції України;
- отримання сертифікатів про підвищення кваліфікації у практичних підрозділах Національної поліції України;
- розширення емпіричної бази для подальших наукових досліджень.

Для підрозділів Національної поліції:

- наявність фахово підготовлених працівників кримінального блоку.

Для курсантів (слухачів):

- отримання необхідних сучасних знань та навичок.

Перевагами запропонованих заходів є їх витребуваність, актуальність, мобільність та унеможливлення формалізму.

Викладачі ВНЗ отримують нові знання, які після наукового та методичного опрацювання надаються курсантам (слухачам). Після завершення навчання курсанти (слухачі) призначаються на посади у практичні підрозділи Національної

поліції та володіють знаннями та навичками, необхідними для якісного виконання функціональних обов'язків.

За нашим переконанням запропонована тренінгова система підвищення кваліфікації науково-педагогічного складу вищих навчальних закладів із специфічними умовами навчання МВС України, які здійснюють підготовку поліцейських, буде являти собою безперервний циклічний процес, що забезпечить реалізацію нової моделі підготовки працівників кримінального блоку Національної поліції України.

ЛІТЕРАТУРА

1. Про вищу освіту [Електронний ресурс] : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. – Електрон. дан. (1 файл). – Режим доступу: [http: // http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18](http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18). – Назва з екрана.
2. Про затвердження Концепції реформування освіти в Міністерстві внутрішніх справ України: Наказ МВС України від 25.11.2016 (із змінами і доповненнями) № 1252: [Електронний ресурс]. – Електрон. дан. (1 файл). – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MVS675.html – Назва з екрана.
3. Про Національну поліцію [Електронний ресурс] : Закон України від 02.07.2015 р. № 580-VIII. – Електрон. дан. (1 файл). – Режим доступу: [http: // zakon1.rada.gov.ua](http://zakon1.rada.gov.ua). – Назва з екрана.